

FM: Aukstā ziema nodrošināja rūpniecības izaugsmi janvārī

Publicēts: 31.01.2018.

Lai arī rūpniecībā kopumā šā gada janvārī salīdzinājumā ar 2015. gada janvārī tika fiksēts spēcīgs pieaugums 4,6% apmērā, apstrādes rūpniecībā gada pirmajā mēnesī ražošanas apjomi samazinājušies. Kā liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati, rūpniecības produkcijas izlaides pieaugumu 2016. gada janvārī nodrošināja elektroenerģijas un gāzes apgādes nozare, pieaugot par 31,8%.

Saistībā ar zemajām gaisa temperatūrām, kas Latvijā tika reģistrētas šā gada janvārī, jau bija sagaidāms, ka elektroenerģijas un gāzes apgādes izlaide pieaugs. Aukstais janvāris zināmā mērā veicinājis tieši koģenerācijas stacijās saražotās elektroenerģijas pieaugumu, turklāt attiecīgajā mēnesī koģenerācijā tika saražots augstākais enerģijas apjoms tās statistiskās uzskaites vēsturē (kopš 2006. gada).

Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi šā gada janvārī palielinājušies arī ieguves rūpniecības apjomi – par 2,7%. Turpretī pirmo reizi kopš 2014. gada nogales kritums reģistrēts lielākajā rūpniecības nozarē – apstrādes rūpniecībā. Tās izlaide gada griezumā ir sarukusi par 2,9%.

Apstrādes rūpniecības kritumu 2016. gada janvārī noteica vairāki faktori, starp kuriem nozīmīgākais bija spēcīgais samazinājums iekārtu un ierīču remonta apakšnozarē. Iekārtu un ierīču remonta apjomu kritums janvārī gada izteismē sasniedza 36,5%, ko, no vienas puses, noteica ļoti zemie apakšnozares izlaides apjomi šā gada janvārī un, no otras puses, - augstā bāze pērnā gada janvārī.

Tāpat samazinājušies ir arī pārtikas rūpniecība. Līdzīgi kā pērn kopumā šā gada janvārī salīdzinājumā ar 2015. gada janvārī pārtikas produktu ražošana sarukusi par 5,9%. No pārtikas produktu kategorijām kritums turpinājies zivju un vēžveidīgo pārstrādē, kamēr piena produktu ražošanā jau sesto mēnesi pēc kārtas fiksēts pieaugums. Jācer, ka šī gada laikā Latvijas pārtikas ražotāji spēs atgūties no sarežģītā 2015. gada, kas iezīmējies ar Krievijas noteiktajām sankcijām virknei pārtikas produktu, Krievijas vispārējās ekonomiskās situācijas lejupslīdi un jaunu noieta tirgu meklējumiem. Jāatzīmē, ka šie faktori ietekmēs pārtikas ražotājus arī šogad, taču to ietekmei būtu jākļūst vājāka. Par iespējamo tendenču maiņu pārtikas rūpniecībā signalizē, piemēram, šogad atklātā šokolādes rūpnīca Ventspilī, investīcijas ražošanas iekārtu modernizācijā uzņēmumos AS "Latvijas Maiznieks" un AS "Balticovo".

Būtiskas izmaiņas šā gada janvārī redzamas datoru un elektronisko iekārtu ražošanā. Kopš 2010. gada šīs apakšnozares izaugsme bija mērāma divciparu skaitļos, taču 2016. gada janvārī tā uzrādījusi kritumu (-14,7% gada griezumā). Jāatzīmē, ka datoru un elektronisko iekārtu izlaides apjoms janvārī joprojām bijis augsts un, ņemot vērā straujo izaugsmi iepriekšējos gados, mērenāki izaugsmes tempi apakšnozarē jau tika prognozēti.

Kritums 2016. gada janvārī fiksēts arī vairākās ar metālapstrādi un mašīnbūvi saistītās apakšnozarēs, tomēr to kopējais negatīvais devums apstrādes rūpniecībā nebija izteikti liels.

Kas attiecas uz izaugsmi vērstajām apstrādes rūpniecības apakšnozarēm, spēcīgs pieaugums kārtējo mēnesi reģistrēts kokrūpniecībā. Apakšnozares izaugsme šā gada janvārī, salīdzinot ar pērnā gada janvārī, sasniedza 9,1%, un sagaidāms, ka kokrūpniecības izlaides apjomu pieaugums, lai arī mērenāks, saglabāsies arī šogad. Par to liecina apakšnozares uzņēmumu nesenu veikto investīciju rezultāti, piemēram, kokskaidu granulu ražošanā Latgalē, kā arī investīciju plāni – divu jaunu ražotņu (bērza loksaidu sagatavošanas un saplākšņa laminēšanas) izveidē.

Interesanti, ka otru lielāko pozitīvo devumu apstrādes rūpniecības attīstībā šā gada janvārī sniedza tekstilizstrādājumu ražošana. Līdz pērnā gada vidum šī apakšnozare uzrādīja spēcīgu izlaides kritumu, pēc kā atguvusies un šā gada janvārī gada griezumā

uzrādīja jau 20% izaugsmi. Iespējams, ka arī turpmāk vieglās rūpniecības apakšnozares uzrādīs pieaugumu, ko veicinās pērnā gada zemā bāze. Turklāt nākamā gada janvārī tiek plānota jaunas darba apgērbu ražotnes atklāšana Tukumā, kurā investīcijas nolēmis veikt Somijas tekstilizstrādājumu servisa uzņēmums.

Izlaides apjomu pieaugumu 2016. gada janvārī uzrādījušas arī citas apstrādes rūpniecības apakšnozares. Piemēram, būvmateriālu ražošanā, kur pēdējo reizi izaugsme fiksēta vien pērnā gada janvārī, šī gada pirmajā mēnesī fiksēta 1,2% izaugsme, papīra un papīra izstrādājumu ražošanā – pieaugums par 11,2%, poligrāfijā un ierakstu reproducēšanā – par 8,5% u.c.

Ekonomikas sentimenta indeksa rādītāji par februāri nav iepriecinoši, jo salīdzinājumā ar janvāra datiem Latvijas rūpnieku noskaņojums kopumā ir pasliktinājies. To pamatā noteica rūpnieku pesimistiskais vērtējums par sagaidāmajiem ražošanas apjomiem turpmākajos mēnešos. Savukārt izmaiņas citās indeksa komponentēs, kā arī indeksa aprēķinā neiekļauto rādītāju dinamika nenorāda uz izteikti negatīvu noskaņojumu. Piemēram, februārī ir būtiski pieaudzis aptaujāto rūpnieku novērtējums par sagaidāmo cenu pieaugumu to ražotajai produkcijai.

Tomēr jāatgādina, ka ikmēneša izmaiņas konfidences indikatorā ir ierasta parādība un nenorāda uz ilgtermiņa tendenci. Savukārt, paraugoties dinamikā, var secināt, ka Latvijas rūpnieku konfidences līmenis saglabājas stabils kopš pērnā gada sākuma.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-auksta-ziema-nodrosinaja-rupniecibas-izaugsmi-janvari>